

4. Закон України від 24 лютого 2022 р. № 2102-IX Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>

5. Рижук Ю. М. Громадська участь в умовах воєнного стану в Україні. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2023. № 7. URL: DOI: 10.54929/2786-5746-2023-7-01-12.

6. Сайт Верховної Ради України. URL: https://www.rada.gov.ua/preview/anonsy_podij/234695.html

ВИСВІТЛЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В МЕДІА В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

Чорнодон М. І.

Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця (Україна)

e-mail: m.chornodon@donnu.edu.ua

Сучасні медіа – це один із потужних інструментів впливу на формування людини. Саме вони закладають певні установки. Аналіз гендерних ролей дасть змогу глибше зрозуміти концепти «жінка» та «чоловік». У ХХІ сторіччі поширюється рівноправ'я, що не скажеш про суспільство кількох років тому, де жінці відводили лише роль матері та господині. На той момент ще не існувало телебачення, інтернету, навіть друкована періодика не набувала шаленої популярності, що уже казати про рекламу. Сьогодні відголоски минулого щодо гендерної нерівності та стереотипних ролей наздогнали нас.

Дослідження показують: із початком повномасштабного вторгнення картина гендерної стереотипності в українських медіа значно змінилася. Ситуація загалом стала гіршою, зокрема тому, що під час війни люди менше стали звертати увагу на гендерні питання, хоча вони пронизують усі сфери нашого суспільства. Актуальність статті полягає в тому, що зміна гендерних ролей та стереотипів відбувається в умовах повномасштабної війни значною мірою.

Проблеми гендерних стереотипів набувають актуальності у світовому та українському медіапросторі. Потрібно надавати розголосу і викорінювати стереотипність із медіа та нашого життя. Важливо, щоб висвітлення гендерних аспектів було в пріоритеті. Окрім медіа, потрібно повноцінно висвітлювати ролі жінок та чоловіків у блогах. Існують численні приклади некоректного висвітлення гендерних питань на тлі ініціатив, спрямованих на вироблення етичних норм. У розважальних телепрограмах, рекламі та новинах спостерігається поширення саме гендерної нерівності, сексизму та дискримінації. За власними спостереженнями можна сказати, що найбільше поширений гендерний дисбаланс у так званій «жовтій пресі». Там найбільше акцентують на зовнішньому вигляді відомих жінок і перекручують факти. Практично половина матеріалів про шоу-бізнес – це матеріали про оголені тіла жінок, наприклад: «вивалила пишні груди», «привабила чоловіків

пікантним декольте», «похизувалася звабливою фігурою» тощо. На 101 матеріал із голими й напівоголеними жінками припало лише два матеріали, де були оголені торси чоловіків (до того ж там ішлося про мужність і творчість). Та українські зірки і самі піаряться на оголених тілах, і не бачать у цьому негативних наслідків.

До того ж гендерний баланс у сучасних медіа проявляється не тільки у висвітленні експертних думок жінок або чоловіків, а також у використанні фемінітивів. Саме вони стають виразниками мовної політики, що орієнтуються на пропагування гендерної нерівності. Зокрема, українські медіа поступово намагаються вживати фемінітиви у своїх матеріалах, наприклад, в ефірах почали вживати слова «експертка», «композиторка». Якщо взяти до уваги новинні репортажі про збройні конфлікти, то вони надзвичайно гендерно однобічні. За статистикою, у них переважають чоловіки. Вони виступають у ролі героїв та експертів, саме чоловіків-учасників воєнних дій та політиків просять прокоментувати певні явища. Думки жінок запитують рідко.

Які ж соціальні ролі стереотипно відводять жінкам та чоловікам у медіа? Розподіл зазвичай відбувається за сферами їхньої діяльності. Незважаючи на те, що різні сфери поділяють на «жіночі» та «чоловічі», у них переважають все-таки чоловіки. Наприклад, у друкованій пресі цей дисбаланс фіксують у таких сферах: політика, економіка, промисловість, транспорт, наука. Варто зазначити, що з початком повномасштабного вторгнення в Україні стали менше звертати увагу на збалансованість висвітлення гендерних концептів у засобах масової інформації. На радіо, телеканалах, у газетах, журналах став поширюватися гендерний дисбаланс. Особливо він поширився на початку повномасштабної війни, тобто у 2022 році.

Загалом гендерна нерівність значно посилилась із загостренням війни, коли багато жінок опинилися без доступу до основних ресурсів, житла та засобів зв'язку. Спираючись на досвід аналізу сюжетів ЗМІ та блогосфери, даних соціологічних досліджень, можна стверджувати, що українська громадська думка характеризується низкою усталених уявлень та поширених стереотипів, пов'язаних з участю жінок та чоловіків у суспільно-політичному житті. Більшість світових і українських медіа сформували у народу стереотипне світобачення. І саме через це сформувались форми поведінки гендерної нерівності у житті. Отже, суспільство неправильно трактує гендерні концепти «жінка» та «чоловік». Європейські та українські медіа стараються дотримуватись гендерного балансу та викорінювати дискримінацію щодо чоловіків та жінок. Але сьогоднішні умови не дають повноцінно це зробити, тому що в деяких розвинутих країнах, зокрема і в Україні, продовжується війна.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Гендерні медійні практики: навчальний посібник із гендерної рівності та недискримінації для студентів вищих навчальних закладів / за ред. С. Штурхецького. Київ, 2014. 210 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/c/3/284966.pdf>
2. Гендерний баланс у новинах телеканалів – позитивні і негативні тенденції. *Національна рада з питань телебачення і радіомовлення*. 05.08.2021. URL: <https://webportal.nrada.gov.ua/gendernyj-balans-u-povynah-telekanaliv-pozytyvni-i-negativni-tendentsiyi/>
3. Голуб О., Панченко С., Літвінов С. Гендерна рівність та збалансована політична участь і представництво жінок та чоловіків у суспільно-політичних процесах в Україні у повоєнний період: виклики та перспективи. *Рада Європи*. 92 с. URL: <https://rm.coe.int/gender-balanced-political-participation-ukr-2758-6221-7225-1/1680ae9b5f>
4. Сасенко Ю., Амджадін Л., Васильчук М. Гендерні стереотипи та ставлення громадськості до гендерних проблем в українському суспільстві. URL: https://gender.org.ua/images/lib/genderni_stereotypy_ta_stav.pdf
5. Мельникова О. Особливості гендерного балансу в мас-медіа. Актуальні проблеми науки та освіти: збірник матеріалів XX підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ (2 лютого 2018 р.) / за заг. ред. К. В. Балабанова. Маріуполь: МДУ, 2018. С. 247–249. URL: https://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/1766/1/osoblyvosti_gendernogo.pdf

АНАЛІЗ ГЕОДЕЗИЧНИХ РОБІТ ПРИ ОБСТЕЖЕННІ ПОШКОДЖЕНИХ ВНАСЛІДОК БОЙОВИХ ДІЙ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД

Шуляк І. С.

Національний транспортний університет, Київ (Україна)
e-mail: i.s.shuliak@gmail.com

Інтенсивні бойові дії на території України в період із 2022 до 2024 р., постійні обстріли населених пунктів крилатими, балістичними ракетами та БПЛА, зокрема і Shahed, призвели до значних руйнувань, особливо в містах і селищах, які знаходяться біля лінії бойового зіткнення.

За даними звіту [1], сума прямих збитків житловій та нежитловій нерухомості, іншій інфраструктурі, транспортним засобам та товарним запасам перевищила \$157 млрд (за вартістю заміщення). Найбільша частка у загальному обсязі прямих збитків завдана житловим будівлям, а саме 37,5 % (\$58,9 млрд), та інфраструктурі – 23,4 % (\$36,8 млрд).

Після виконання першочергових заходів, спрямованих на ліквідацію наслідків збройної агресії РФ, необхідно здійснити комісійне обстеження пошкоджених об'єктів, а також (за потреби) технічне обстеження, внаслідок виконання яких мають бути зроблені висновки про категорію пошкоджень об'єкта і прийняті рішення про можливість подальшої експлуатації і розроблення заходів із відновлення [2].

Технічне обстеження пошкодженого об'єкта здійснюється згідно з Порядком, прописаним у [3], а також за Методикою, наведеною в [4].

У роботі йдеться про основні інженерно-геодезичні роботи, які виконуються в процесі технічного обстеження пошкоджених внаслідок бойових дій будівель і